

వత్రిక వత్రి దినము ప్రకటింపబడును ౨౦౧౪

VOL. 5. } డెన్న పట్టణము 1918 సం॥ మే నెల 30 వ తేది గురువారము } No. 50
సంపుటము. ౫ } కాళియుక్తి నామ సంవత్సర వైశాఖ మాస బహుళ పంచమి గి. } సంచిక ౫౦

అమృతాంజనము

తలనొప్పిని తక్షణము మాన్పును.

అన్ని వ్యాధులకు పరమామృతము.

చక్కని డబ్బీలో సహ సీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనొప్పిల మాన్పును.

పార్శ్వపు నొప్పిల తొర

దోలును. వాయువు

పోట్ల పోగొట్టును.

నువాసనగలిగి యుండును.

ప్రతియింట నుండదగినది.

పనమూలికలచే హిందూ దేశమందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి, మదరాసు.

ఇనాము !

ఇనాము !!

అందమైన మధుర బుట్టాలచీరలు

చీర 1-కి వెల రు. 3-12-0.

18 మూరలు నిడివి. 2 1/2 మూర వెడల్పు కలవి. రంగులు ఉత్తరవాడ ము. అందులో అనేకవిధరంగులు గల బుట్టాలు చేయింపబడినవి పలురకములు కలవు. ఇక్కాల నాగరికమునకు తగు నట్టి పేలయిన చీర. ఈ చీర 1-టి కొనవారలకు ఎల్కట్రిక్ బంగారు ఉంగరము 1-టి ఇనాముగా యివ్వబడును.
నర్సాపురం సరికాచీర 1-కి 16 X 2 1/2 రు 4-8-0
బందరు దవనకాచీర 1-కి రు 8-4-0
బాలామణి మామిడిచీర 1-కి రు 8-8-0
కాంచీపురము అరకుచీర 1-కి రు 5-0-0
శకుంతలచీర 1-కి రు 5-8-0

1142

సి. సి. లింగం అందు కో,

2, రామానుజఅయ్యర్ వీధి, సాకారుపేట పోస్టు, మదరాసు.

సర్వవృద్ధి విషనంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్కు)

536

దుఃఖముతో వచ్చువారు సంతోషముతో పోవుదురు. గుణములేదని రుజువుచేయువారలకు రూ 100 ఇనాం.

ఇది ప్రతి కుటుంబమునకు ఉండవలసిన హోమ్యోమధము. అంక్ష మూసాని, దేశీయ వైద్యులచే పాక్ష ధ్యగాంచబడియున్నది. ఎన్ని దినములుంచినను మందు గుణముమాడదు. తెలుగుకు మూత్రమే కాక ఎలక, కుక్క, పాము, జిడ్డి మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు నుపయోగించును. కలపాకెట్ 1-కి 0-8-0 పోస్టేజి 0-8-0. 1 డజన్ పాకెట్ల వెల రూ 5-0-0. పోస్టేజి కేలు.

ఒకసారి 2 ప్యాకెట్లు తీర్చింపుకొనువారికి పోస్టేజి ఇనాం. పర్యటనకు 100 కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియ్యబడును.

చిరునామా:— ధనలక్ష్మి కంపెనీ, 16 కంకటేశ్వరమ్మ వీధి, సాకారుపేట పోస్టు, మదరాసు.

విజ్ఞానచంద్రికా పరిషత్వీర్ష 1918.

బహుమతులు రూ 250 గొక్కముగను రూ 200 విలువగల పతకములు గనుపంచి పెట్టబడును. నియమములకు క్రింది చిరునామాకు వ్రాయును. (946-188)

ఆచంట లక్ష్మీపతి. బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం. మేనేజరు, మాంటుకోడు, మదరాసు.

పకటన.

1. విద్యా విశ్వప్రకాశిని వెల 0-10-0. కల్పనాస్వరమున కుపయోగపడునట్లు ఖండ ప్రస్తావమును యోగిషనుమున్న తెలియబడును.

2. కృతిహస్త పాటము వెల 0-6-0. కాళికానామస్తుతిన్ని, శబ్దమున్న తెలియబడును. ఉదాహరణ : హంసధ్వనిరాగము, సూరకతాళము.

తికిట | యుణుతి | ఉపద్రవ్య స్మరింహాశాస్త్రి,
నిసప | గరిస | సంగీతలక్షణ విద్యాక
మనసు | కరుగ | (1176) అమలాపురము.

అమృతార్ణవ అవశేషము.

ఈశేషము రక్తమును శుద్ధిచేసి వీర్యమును హెచ్చించి బలమును కలిగించి యుష్మకేసునము చేసి చేతి కాలి మంటల పోగొట్టును. మొదడును చల్లచేసి శరీరమునకు తేజస్సును కలిగించును. దీర్ఘక్షయ, భేదలు, తలనొప్పి, రామ్మనోషి మొదలగువానిని తప్పక నివారించును.

219 అర్ధపాకు డబ్బీ 1-కి రు. 2-0-0. వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవింద్రి, ఆంధ్రప్రదేశ్ గోపధాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

కాళియుక్తి సంవత్సరాది సంచిక

తయారగుచున్నది

సింగళి సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రహ చరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేష విషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు మహాజనుల కలములును ఇతరములైన, చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడుచున్నది.

కాగితముల కఠిన్వనం లేని కాపలసినన్ని ప్రతులు మూత్రమే సిద్ధముచేయుచు ముందుటవలన కలయువారు వెంటనే వ్రాసికొను టుచితము. వెల రు 2-0-0
ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు " " 0-8-0
ఆర్థసంవత్సర " " 0-12-0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, తేక దినపత్రిక 8 మాసముల చందాదారులకు " " 1-0-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధోపధము

తామరలైలము

డబ్బీ 1-కి 0-6-0

గజ్జికలైలము

డబ్బీ 1-కి 0-4-0

మోహినీలైలము

సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుకెట్టి వీధి మదరాసు.

రంగుల చిత్ర పటము

కత్తి 1-కి 0-1-0 12 క్రతులకు 0-9-0.

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

పోస్టు బాక్సు 212 మదరాసు.

ఆంధ్రోద్యమము.

మొదటి యె దాండ్ర మహాజనసభలయందలి సన్మాన సంఘాధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల, యువస్వామిలు, వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములుగలవు. వెల రూ 1-8-0. పోస్టేజి కేలు

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు

శారదాంబ

ఇది శ్రీ భక్త్యబోధిని యగు నాటకము.

సంఘముగాచార సంస్కరణమానకు మార్గములను జూపబడినది. అందరును జదివి తీరవలయును. వెల 4 అణాలు. పోస్టేజి వేరు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

7, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు

ఆంధ్రదేశవార్తలు

సాధుజనాగ్రహమును, భగవద్గురులను ఆశీర్వాదములతో...

గుంటూరునుండి వి. కేశవరావుగారి కుటుంబము వారు...

వైద్యులచేత ఆశ్చర్యకరముగా మహిమలను గ్రహించుచున్న...

ఒక విశేషము లిట్లు వ్రాయుచున్నాడు: త్రికంబకవిరాజు...

15 వ తేది బుధవారమునాటి రాత్రి 10 గం. 10 నిమిషములకు...

కమ్మవలసలలో కొంతమంది వారు ముఖ్యముగా...

చాదరి బారెట్ గారి రాక మీకి గాంత పోయినది...

20 వ తేది సాయంత్రము త్రికంబక విరాజుగారి వద్ద...

లోక మాన్య బాలగంగాధర తిలకుగారి జీవితము...

Advertisement for Otto Dilbahar perfume featuring an image of a person on a camel and text in Telugu.

ప్రజాభిప్రాయములు

I ఆంధ్రవిమోచకులు

అయ్యో, ఆంధ్రవిమోచి సంఘములారా! మన విశాఖపట్టణములో...

II రైతుల ఆసంతృప్తి

అయ్యో, వ్యవసాయము గౌరవవల్లెవరు, స్వాతంత్ర్య తీవ్రవాదీ...

ప్రభుత్వమువారు స్థిరములను విచారించి రైతులకష్టముల...

మోహినీ తైలము:— శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది...

Advertisement for Otto Dilbahar perfume with a list of prices and a small image.

శ్రీ అర్జుని సంగీతకారదానాటకమందలి:-
ఈ మండలివారు 1918 సం॥ జూలై 1-న తేదీ కలివారము
సాయంత్రం రెడ్డి గంటలకు (బ్రహ్మశ్రీ, బుక్కాని కోలాచలం
శ్రీనివాసరావుగారిచే రచించబడిన "విజయనగర సామ్రాజ్య
నాశనము తేర రామరాజు చరిత్రము" అను నాటకమును
మ-రా-రా-శ్రీ, నివాసబహద్రుల కలలకు రామానుజము శ్రేష్ఠి
గారి యోజనాస్థులైన విట్టోరియో వర్ణితులూహుల ప్రవర్ణిం
తురు. ఈ ప్రదర్శనమునందు అచాయములొ కొంత భాగ
ము "శేషతాలరసిని" జినుగజనును. మండలివారు ప్రద
ర్శించు ప్రతి యొక్క నాటకములూని జనానుమతిగా పడు
భిప్రాయముగా మిగత చెబుతూను కొంతభాగము భారతీ
యగా నిచ్చుచుండే ప్రభుత్వాధ్యక్షము. అట్టి నిమిషముగాని, సంఘ
ములుగాని సమాజముతోడ నెవల నై మండలికి బోధువామన
సెం 89 ముద్రాను అని ప్రాసాదవలయును.

బిరోపామహాసంగమము

(రైటరు ఏ.కె.సి.)

పశ్చిమరంగము

అంగ రణాంగము

జర్మను ఖైదీ సాక్ష్యము.

అండను, మే 28:—జర్మను పంతుల వెనక ననేకమంది పైకప్పులు దట్టముగ నాచూచుట జేరియండ వారిమీద ప్రతిభా వారు నిరంతరము రాత్రియంతయు వైమానిక దాడుల నుసరించి జోయాయి దాడినట్ల 400 పైకప్పుల అవపింపబడిరి. 200 మందికి బెల్జియన్ గిరినవి. ఇంక విశేషమును వస్తువస్తుము గలిగెను.

ఎయిసు రంగమున జర్మనీయులు.

అంగ వైస్రములు వెనుకకు గొట్టబడుట.

అండను, మే 28:—అంగ్లేయు లిట్లు ప్రకటించు చున్నారు: ఎయిసు రంగమున పోవవారమువాడు దినమం దియు శత్రు సేన లాంగ్లేయుల కొత్తిడి కలిగించినది. అంగ్లేయుల మన సంగ్రామ మతి ఘోరముగ జరుగుచున్నది. బుడిపాస్వ మున 21 వ దశము పరాసు సేనల సహకారమున అంగ్లేయుల స్థావరము గాపాడినది. ఎడమ పార్శ్వమునను మళ్ళిభాగము నును ఉండిన 2,80,28 పటాలములు చాలకాలమువరకు శత్రు వులతో బోరాడినది. సాయంకాల మువరకు శత్రు వైస్ర ములు ఎయిసుపంక్తి నతిక్రమించి అంగ్లేసేనల వెనుకకు తొల గినవి. ఎయిసు రంగమునం దంతటను శత్రువులు బలమును నున్నావముల నొనర్చుచున్నారు. లిప్ రంగమున మరల సంగ్రామ మాంధమైనది. ఇతర స్థలములయందు మట్టకల లిపి వాటియందు శత్రు వైస్రలను బంధించితిమి.

అండను, మే 28:—హోమూలు లిలింకను తయారేయబడకలగినదని బోనర్లాగారు ప్రజలమందరిమున చెలిపిరి.

పరాసు రణాంగము

ఘోరముగు సంగ్రామము నడచుచుండుట

అండను, మే 28:—పరాసువారిట్లు ప్రకటించు చున్నారు:—క్రొత్త వైస్రములు చేరినందున జర్మనీయులు పోవవారమున వెయిలిచేరి బాటలనును ఎయిసునదిని దాటి రి. అసంఖ్యాకులైయున్న శత్రువైస్రలను అంగ్లేపరాసు దళ ములు కొంతవరకెదిరించి, క్రమక్రమముగ వెనుకకు తొలగినవి. పీజెన్ ఎయిసునందులకు నడుమ సంగ్రామ మతిఘోరముగ నడచుచున్నది. ఈ ప్రదేశమునకు వెనుకభాగముననే మా రిజర్వుదళములు చేరుచున్నవి. పెంపెను పూవడలయందు ఫిరంగుల తీవ్రత యధికముగ నున్నది.

నూతనావస్కందనము.

వ్యవస్థ అనుకూలముగ నుండుట.

అండను, మే 28:—పరాసువారి ప్రధానస్థానముల నుండి రైటరువిలేఖకును నూతనావస్కందనమును గూర్చి యిట్లు తంత్రవాత్త నంపుచున్నాడు:—జర్మని క్రొవ.ప్రిన్స్ దళములు బుల్గారీ హామీ నేనానులచే నడుపబడుచున్నవి. ఈ దళములు ఉదయముననే బయలుదేరినవి. రాత్రి యందు డిప్రముగ ఫిరంగులను గూర్చి యాదళములు ముట్టడింప నారం భించెను. మిత్రమండలి సేనానులు చలింపక యున్నార మిసితులన్నియు వారి కనుకూ ముగ నున్నవి. తమ బలమును విరిగిడితేను జర్మనీయులెట్లు సేనల నడపిరో, తేరయిదియె యిహాసంగ్రామమున కారంభమే మాత్రమని మన నేనానులు జేసియున్నాము. ప్రధానముట్టడినిమి త్రము తమ బలములనన్ని తిరిగిమియెనర్చు నుచు, మిత్రమండలి సేనలలో విభాగము కల్పించి మరుద్దేశముతోడ శత్రువు లీమెన్తు నేనీయండ వచ్చును. మేము దిను చేచ్చు గూడెంట్టడింపబడు స్థానమున నున్నది. ఈ ప్రదేశ ననే శత్రువేనల జర్మనివారి వైస్ర ములు వెనుక గొట్టినవి. అంగ్లే పరాసు వైస్రముల సహకారభాగము కంఠినియు. శత్రు వైస్రపంతుల వెనుక భాగమున యిహాపరాసుండుటచే వారు వైస్రములను తీసి కొని వచ్చు నకాశమున్నది. ఈ పద్ధతు మున్నముననే తమ

కట్టి యటంతమున తేక, విశేష మగు ప్రదేశము తమ యధీనమైనదో జర్మనీయుల ప్రదేశముననే ముట్టడి జరుపుదురు. తేనియెడల వేరొక స్థలమున వారుద్యమించి యుండిన ఆన స్కందన మారంభమగును. జర్మనీయుల కిరంగమున పురోగ మన వెంత లభ్యమైనను, వారల కని పైకికీత్యా ప్రయోజన కారీయు యుండనేరదు.

మిత్రమరణాంగములు

స్థాండర్సు సంగ్రామము.

సంస్కృతికరముగ పర్యవసించుట.

అండను, మే 28:—అంగ్లేయుల ప్రధాన స్థానముల యందున్న రైటరు విలేఖకుడు నేడిట్లు తంత్రవాత్త నంపెను: స్థాండర్సు సంగ్రామము నిన్నటి సాయంకాలముతోడ నంత మైనది. వైస్రముడిభాగమునను మళ్ళియును వ్యవస్థ యధా ప్రకారముగ నుండెను. ఉత్తరమున లాక్లిట్లు డిక్టేషులకు నడుమ పరాసు వైస్ర ఎడమ భాగమున్నది. ఈ ప్రదేశమున కొన్ని స్థలములు జర్మనీయుల యధీన మైయున్నవి. ఉత్తమున కెదురుగ తీవ్రమగు యుద్ధము సంత్రా ప్తమయ్యెను. ఈ సంగ్రామమున పరాసువారు డిక్టేషుసరో వరపరిసరమున నుండు రెండు అరణ్యములను సాయంకాల ముగువరకే వశపరచుకొనిరి. తిమ్మాలమున డిక్టేషులో నుండిన మరడిరంగులతోడ పరాసు వైస్రములను సాన్నిహిత్యము నుండ గ్గమైనది. రాత్రియంతయు శాంతముగ నుండెను. సోము ఉత్తరభాగమున నెచ్చుటకు రైమలు ఫిరంగులను గాల్ప రయిరి. నేటి యదయమున డిక్టేషులు తూర్పుభాగమున అంగ్లేపరాసుదళముల మరల శత్రువుల దలపడినవి. స్థాండర్సు సంగ్రామము నిన్నటిదినమున అనుకూలముగ పర్యవసించెను. జర్మనీయుల యాశలన్నియు నిరాశలైనవి. వారధికమగు నష్టములను పొందియున్నారు.

అమెరికనుల పరాక్రమము

జర్మనీ వైస్రముల నోడించుట

అండను, మే 28:—అమెరికావారి ప్రధానస్థాన మాలకుండి యిట్లు తెలియజేయుచున్నది.—పికార్డిలో నేటి యదయమున అమెరికా వైస్రములు ముమ్మారు జర్మనీ వైస్ర ముల నోడించి తిరిమిచేసినవి. భాషా బాహిని తీవ్రమగు యు ద్ధము జరిగినది. ఈ సంగ్రామమున జర్మనీయు లధికమగు నష్ట ములను పొందిరి. అమెరికావారు పలువురు శత్రువైస్రలను బంధించిరి. జర్మనీయులు అమెరికా వైస్రల నుకని బంధించి గొనిపోవుచుండ యితర వైస్రలు వారిని వెంబడించి తమ మిత్రుని విడిపించిరి.

ఇటలీరంగము

ఇటలీవారి విజయము.

అండను, మే 28:—ఇటలీ ప్రకటనము.—కేపోసిలివద్ద నున్న శత్రుసంరక్షక ప్రదేశములందు విజయవంతముగ మేము 160 మిలీటరులతోనునకు బోయి శత్రువులు నిరంతర మనేక సాయుధ భయంకరముగ నెరించుచున్నను మాక్రొత్తప్రదేశ ము నిలుపుకొంటిమి. శత్రువులకు మే మపరిమితనష్టములు కల్పింపితిమి. మేము 440 ఖైదీలను చాలధనమునపట్టుకొంటిమి ఇ యిటలీరంగము వారు మాకు సహాయ మొనరించిరి. మానష్టములు చాల స్వల్పముగ నున్నవి.

రోము, మే 28:—“జియోర్జియ డిటాలియా” పత్రి కిట్లు వ్రాయుచున్నది.—నులియాకోయను నగరము నందలి తిన్నప్రాధికారములలో ప్రాధనల నొనరించుచుండ నొక్క పెట్టిది లోన ప్రవేశించి మిమ్ము మీరు కాచుకొనదని కేకలు చేసెను. అంత సమయంలో ఫిలి వ్యాపించి కలవరము గలి గెను. 7 గురు మందిలో నకిగియి చూపిద్దమైరి. 120 గురకు బెల్జియన్ తగిలెను.

ఇంగ్లాండు

అనుప్రతులమీద బాంబులను వేయుట.

అండను, మే 28:—పశ్చిమరంగమునందలి అనుప్రతుల మీద బాంబులను వేయుటలగుర్చి యడిగినప్రక్కకు ప్రత్యు

త్తరము నొసగుచు బోనర్లాగారిట్లు చెప్పిరి. 19 వ తేదీని పైకియొక్క నొకదాడి యొనరింపబడెను. అచట ననేక ఆగు పత్రులున్నవి. ఆగుపత్రుగొనులలో 800 కంటె నెట్లము మంది మరణించిరి. చివరములన్నియు నిజేదింపగోరబడెను.

క్రైడిల మారకము

అండను, మే 28:—యుద్ధక్రైడిలనందలిని మార్చుకొను టకు బ్రిటీషువారు నిశ్చయించిన సమయముననే ఈ సమస్య ను తర్కించుటకు క్రొత్తగా నొకసభను జేయవలసినదని జర్మ నులు డచ్చిదొరతనమువారిద్వారా తెలియబరదిరి బిటను ఇది వరకుకల్పించిన నూత్రాధారములను జర్మకుప్రతినిధి యొప్పు కొనినటుల తగిన నమ్యకము చేయబడకలయునని బ్రిటీషు దొరతనముచా రెమరుచుచున్నాడు.

విశాలముగు ఏర్పాటులనుగూర్చి రాయబారము.

అండను, మే 28:—ప్రజలమందరిమునం దొకప్రక్కకు ప్రత్యుత్తరము నొసగుచు బోనర్లాగారిట్లు చెప్పిరి. ఇటీవలి ప్రాప్త జర్మనీ ఒడంబడిక ననుసరించి విశాలదృక్పథమున ఖయిదీలను మార్చుకొనుటకు దొరతనముచా రష్ట్రదే రాయ బారముల సారంభించిరి. రాయబారములకు పరిమితి నిశ్చయించ బడలేదు. నివిలియును ఖయిదీలను గూర్చియు మిలిటరీఖయిదీ లనుగూర్చియు రాయబారములు జరుగును. తటస్థదేశములందు నిర్బంధింపబడిన ఖయిదీలనుగూర్చి అతడేమియు చెప్పకాలదు.

ఖైదీల పనులు.

అండను, మే 28:—ప్రజలమందరిమున మెక్సర్సుగా రిట్లు చెప్పిరి.—బిటనునందలి గనిప్రదేశములలో జర్మను ఖయిదీల నుపయోగించుటలో ననేకకష్టము లున్నవి. 65 వేల మంది ఖయిదీలలో 42 వేల మంది ఖయిదీలు వ్యవసాయశ్రే పనియం దుపయోగింపబడిరి.

రుమేనియా సంధివరతులు.

అండను, మే 28:—ప్రజలమందరిమున రాబర్టు సెసిల్ ప్రభువుగారిట్లు ప్రకటించిరి.—శాసనద్వయ మిత్రమండలి మంత్రులు అధికారిత్వా రుమేనియాకిట్లు తెలియబరదిరి:— మిత్రమండలివారి స్వత్యములకును లాభములకును నష్టపరము లుగ నుండుటయే గాక మిత్రమండలివా రేనూత్రములకు పోరా డుచున్నారో ఆనూత్రములకు వ్యతికారము లగు మరతుల గలిగి యుండుటచే రుమేనియా బలవంతముగ నొప్పుకొనవలసి వచ్చిన సంధివరతులు న్యాయమైనవి కావు. అంతర్జాతీయ సంధివలన నెలకొల్పబడిన యూరోపీయను దాన్యులు కవి వనును జర్మకు లెత్తివేయుటకు గూర్చి యనేకవిధముల చది మ్మతి తెలుపబడెను.

ప్రాస్స

మరియొక కుట్రకేసు

ప్ర్యాగ్, మే 28:—మరియొక రాజద్రోహపు కేసు విచారింపబడి సాక్షులు మొక్కెలీనునకు 1 సంవత్సరమును కెస్తాను మియోగ్కు రిమానముల కిక్కుమున కిధింపబడెను. మొదటి నేర్పలు చట్టము ననుసరించి విచారింపిన నిరుత్తరకును లాభకరముగనుండగలను. ఫలాని కానుండి జనరలుగక్రయిసగా రంపిన రహస్యపు వాస్తవను అందుకొని కెస్తాను బాధ్యో పె యిక్సెయలీనున కంప నతకు వానిని బోనెలు రాజద్రోహా ధిపతి ఎం. అడ్మిరల్లుగారికంపిరి. ఇటీవలవాస్తవను స్పయిను నందలి జర్మకువీజెంటులకంపుచుండెను. ఖైదీలు రాజద్రోహపు టుడ్డేశమున పనిమొనరించిరా యునది నిశ్చయింపబడకలసి యున్నది.

హోలండు

అంబర్, మే 17:—“లెలిగ్రాఫ్” పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. జర్మనీనుండి బెల్జియనునకు ఇనుకయు కంక రయు మరల గొంపోకుబడుచున్నవి. మొదటియొడ ఘంటున కు బయలుదేరి మార్గమధ్యమున లోబిటుకద్ద విడిచెను.

రష్యా

జర్మనీసంధికి భంగము గలిగించుట. మాస్కో, మే 27:—బోల్షెవిక్కుల “ప్రవాద ” పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—బ్రిటానిలో విశ్వాసంధికి జర్మనీ భంగముగలిగించుటచే దొరతనమువారు సామాన్యవా దుని వైసికసహాయమునపొంది యుద్ధమొనరించుటావశ్యకము

జర్నల్

హిందూమతము

అంధ్ర, మే 28:— ఈ సనాని మరణించినది యిటీవల వదంతులు ప్రచురించినవి. ఈతడు కొన్ని వారములనుండియు అస్వస్థుడై యుండె ననియును మొక స్త్రీను ల్యూడెన్బర్గ్ నేవాసులు యాధికారములను వదులుచుండిరియును ప్రస్తుత మన జర్నలు ప్రకటించుచున్నది.

అస్థియ

అంధ్ర, మే 27:— అస్థియ నావికావర్తమునం దిటీవల జరిగిన తిరుగుబాటు సమయమున జర్మనులకొఱకు బ్రీస్టీ వర్త వాస్త్రీయగు లొకపాతకాలను నిర్మించుచున్నట్లు ముట్టుముట్టగా తెలిపబడినది. అనగా అస్థియ నావికావర్తమున జర్మనులకు యొకగుడును ఇందువలన విడితమగుచున్నది.

అసియా

చీనాసేనాని రాజీనామా.

అంధ్ర, మే 27:— హిందూమతమునందు బ్రహ్మపత్రాతిక ట్టు కంటి వచ్చుచున్నది:— చీనావైర్యుల భాగ్యమున నయమితరైనిక ప్రభుత్వమునకు సర్వాధికారము నుండిన జనరలు సర్వత్ సేనుగారు తమపనికి రాజీనామా నొసగిరి. ఇప్పటి నుండియు సామన్యపాఠముగ తానాదేశసేన జేయుటతోడనే తృప్తి నుండగలదనియతడు చెప్పుచున్నాడు. కేంద్రీకృతప్రభుత్వము క్రమక్రమమున ననేక చిన్న సంస్థానములుగ మాడియంత రింబిపోవుచున్నది.

అమెరికా

జర్మను అవస్థానందనాఫలితము

వాషింగ్టన్, మే 28:— నిన్నటిదినము జర్మను అవస్థానందనమునకు ప్రభుత్వమునకు నమోదములైన డిప్లొమాను నిధికి 220 లక్షల డోలరుల మొగిరి. ఇప్పటికి మొత్తము 1440 లక్షల డోలరుల వరములయ్యెను. 1000 లక్షల డోలరుల మాత్రమే వాంఛియముగా నుండెను. దీనినిబట్టి అమెరికావారి యాత్మనా మెంత యధికముగనున్నదియు విడితము కాగలదు.

గుంటూరుజిల్లా కలెక్టరులలోని మేరీమహారాజి గ్రంథాలయముయొక్క రెండవ వార్షికోత్సవము 12 వ తేదీని తేదీలో వ్యాయాపాదిగానున్న కొండముది శ్రీరాములు పురుగులగారి యధ్యక్షతక్రింద జరుపబడినది.

మదరాసు అందుసదరమరాటా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకొక్కరేటు చేయబడినది.)

నోటీసు (1194)

ఇదివరలో రైలుబండి మార్పులను గూర్చి డౌను కలకత్తా మెయిలు జూన్ 1-వ తేదీ నుండి పొన్నేరిలో ఆగదని ప్రకటించియుంటిమి. అయ్యదివును జూన్ 1-వ తేదీనుండి పొన్నేరిలో ఆగును.

శ్రీ బళ్లారి సంగీత కారదానాటక మండలివారు 1918-వ సంవత్సరం జూన్ నెల 1-వ తేదీ శనివారము సాయంత్రము 5 1/2 గంటలకు విజయనగర సామ్రాజ్యనాశనము లేక

రామరాజు చరిత్రము

అను నాటకమును

మ-రా-రా-శ్రీ, దివాను బహద్దరు కలవల రామానుజము శ్రీశ్రీగారి అధ్యక్షతక్రింద

విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులో

ప్రదర్శించుదు.

టిక్కెట్లు ధరలు శ్రీలక్ష్మీ మాత్రము తగ్గించబడి యున్నది. టిక్కెట్లు రెం. 4 రు, గోవిందప్పనాయక విధిలోను, హాజరుదన వోలకగలదు. (1192)

హెచ్. రామచంద్రరావు,

(ఇదివరకు బళ్లారి సరసవి నోడిస్ సభయందు యఖ్య శ్రీ పాఠశాల) మ్యానేజరు.

విజయనగర సామ్రాజ్యము

మహారాష్ట్ర సామ్రాజ్యము

VI

ఉపసంహారము

(1) విజయనగర సామ్రాజ్య మహారాష్ట్ర మును వాస్తవమున సర్వసమీకృతము నగు జాతీయ మయొక్క ప్రతినిధులు. ఏజాలివాతో బ ఏకచ్ఛత్రాధిపత్యము నహింసగోరువారి కలనగాని, ఔత్తర విజృంభకులవలన గాని ఇవి నిర్మింపబడలేదు.

(2) విజయనగర సామ్రాజ్యమును మహారాష్ట్ర జ్యమును నూతనపరిపరివాస్త్రీ కధ్యంతరము గలి రాతేడుగాని పూర్వపుతత సాంఘికపాఠాది సద్విధానూతనముగ వచ్చిన విదేశీ ములచేత బడవంద కాన ఉత్పన్నము లయ్యెను.

(3) ఈ రెండు సామ్రాజ్యములకు సర్వవ్యాసనకృత పునరుద్ధరణోత్సాహమును సద్దానోద్వేగము ఇచ్చునై నవి. అవి రెండును జ్ఞానప్రతిభావంతులగు ప్రు నాలోచింపబడి నిర్మింపబడినవి.

(4) రెండును పూర్వపు హిందూ ప్రభుత్వత మరల నెలకొల్పినవి. సామ్రాజ్య ముఖ్యప్రభుత్వము భానివర్గమున, గ్రామ పుర నగరములకు ఇతర పరి వర్గములు నేర్పబడుటచే. ఆయా పురములలోని (గౌడప్రజలు) ఆయాపుర వ్యవహారములను గూర్చి యె ఆచారము నేర్పబడుటచే.

(5) రెండును కొన్ని సాంఘికనియమముల వ. తగ్గించెను. తత్కాలానుగుణ్యముగ కాస్త్రముల నర్థము టయు జరిగెను.

(6) రెండును సంస్కృతపాండిత్యము నభివృద్ధి చేకభావల మాలముననే ప్రజల విజ్ఞానాభివృద్ధికి ది చేకభావలమందు ప్రత స్తవిజ్ఞాన గ్రంథముల రచన వ కారణములయ్యెను. వై విషయములు వాస్తవము లని యుక్త రప్పుడు. వీనిమూలమున జాతీయత్వము భరతవర్షమునకు క్రొత్త దికాదు. పేరుమాత్రము క్రొత్తయై యుండవచ్చును గాని అందలి భావమున, పరమార్థమును, బహి: ప్రకటనమును 14 వ శతాబ్ద మునందే భరతవర్షమున ప్రస్తుతములై యుండెను. కర్ణాటకు లను ఆంధ్రులను అప్పుడు జాతీయమహాప్రవాహమున నడపిన మహాకీర్తియే 800 సంవత్సరముల యనంతరము మహారాష్ట్రులను గూడ నడపినది. ఇంక 800 సంవత్సరములైన వెనుక ఆసహా కీర్తియే నేడు భరతవర్షము నంతటను వ్యాపించి జాతీయ విజృంభణమును గలిగించు చున్నది. పలుమారు తెడతెగక భరతవర్షమునకు తోడ్పడుచుండు ఈ మహాకీర్తి తాత్కాలికమని గాని బలహీనమని గాని మన మనజాలము.

ఇంతయేగాక ఇంకొక చారిత్రక సాదృశ్యము గోచ రింపక మానదు. శివాజీమహారాజు విజయనగర ప్రభుత్వపు పునరుద్ధరించిన ప్రభుత్వత్రైత్యములకు వారసత్వము వహించి ప్రమాణముగా నైకొని వర్తించుటయే గాక విజయనగర సామ్రాజ్యమునకు వివాళభూత మయిన వానియెడ క్రోధము గలిగి వాని నాశనమునకు బూనుకొనెను. భామిని కుటుంబ మునకు సంబంధించిన విదు చిన్న రాజ్యములు విజయనగర సామ్రాజ్యమునకు వివాళభూతములయ్యెను. అయ్యెను రాజ్యము లలో ప్రధానముగ వీజపురా రాజ్యము శివాజీ వ్యవస్థాపకు గా వింపెను. హిందూజాతీయచరిత్రయనగా దికిననై ఇంకొకరు దండెత్తి జయించుటయు, రాజనగరునందు రాజ్యదోహమును విశ్వాసపూ కుతమున జరుగుటయు, పరస్పరావిశ్వాసమున, రాజకుటుంబ ముల ఔచార్యమును, శత్రువుల విద్రోహములను మాత్రమే యను భావమును మాని విశాలదృష్టితో పరికించిననే, వాస్తవ మగు జాతీయచరిత్ర ప్రస్తుతమగు చుండును. చరిత్రయందు రాజులు, మల్లములు, నవాబులు గూర్చయే యుండెను. ప్రజల నుగూర్చయే దేశజాతి మత సాంఘికాది స్థితులనుగూర్చియు గూడ యుండును. మనన విజయన ర తో సంబంధము గలి గించినది శృంగేరుతము. శృంగేరుతపు భావిస్థితి యేమగునో చెప్పులేముగాని అదియును ఇతర వృత్తులు సంబంధము హిందూమతధర్మములను దృఢముగనెల్లగలిగినవని చెప్పుగ ము. మన పూర్వరాజకీయ ధర్మము నకం నకు, మతసాంఘిక ధర్మములు నేటి కఱకును జీవించగలిగినవి. మన రాజకీయ సంస్థితిని మఱల క్రొత్తగా ప్రాంధింపగలుగుటకు భారతీయ స్వాతంత్ర్యము కొఱకు మనము ప్రయత్నిం చు ము.

నమోదముననున్న ఆ రాష్ట్రపునమునందు, గ్రంథాలయములం దభిలాషగల కొందరు బౌద్ధులచే 1915 వ సంవత్సరం జూన్ నెలలో క్రితాల సరస్వతీ గ్రంథాలయ మునకు నొక భాండాగారము సాపింపబడినది. కారణాంతములచే నయ్యది నేటివరకు బహిరంగము కా లేదు. ఇప్పుడుకొందరు తగుచుకున్నట్లు ప్రాత్యాహము చేసుమారు 200 అంగ్లేయ గ్రంథములతోను 397 అంగ్రగ్రంథములతోను భాండాగారము వెలువడినది.

కమ్యవారున్నత విద్యాభ్యాస మొనరింపవలయునను భక్తూచాలము గలిగినయెడల పట్టణవాసాభ్యాసము లేకపోవుటయు అట్టిది లభించినను వారికి భోజనసౌకర్యములేక పూట కూటిండ్లలో రచవిహీనమైన కాకసాక భక్షణచే బలహీనులు వ్యాధిగ్రస్తులయి రెంటికి జెనుటయు తదితరులకు ప్రాత్యాహము లేకపోవుటయు దుటసింది సంఘము హైస్కూలిలోనికి వచ్చుటగాంచి ఏకజ్ఞానినివారజాగ్ధమై అచ్చటచ్చట పట్టణములలో కమ్యవిద్యార్థుల భోజనశాల అందుటవసరమని యెంచి మున్నందు తెజవాడకమ్యుచుచేవక ద్రవలచే తెజవాడలో మొక భోజనశాల మూనునంవత్సరముల క్రిందట స్థాపింపబడి నిర్విఘ్నముగా తృప్తి కరముగా ను నెఱచేర్చు బడుచున్నదని కొమ్మొప్పున్నయ్యగారు వ్రాయుచున్నారు. ఈ సంవత్సరము క్రొత్త పద్ధతులతో హాస్టలు పూర్వముకంటె విద్యార్థులకు సౌఖ్యవాయకముగా నుండులాగున చేయబడి యున్నారు. కనుక, ఏదేకస్థలయినను కమ్యవిద్యార్థు లందరు హాస్టలులో ప్రవేశించుటకు తమవచ్చుతిని తెలియపరచియొడల వారికి నివసించుటకు తగిన గదులనుగూడ మార్పాడగలము. కనుక, కమ్య విద్యార్థులందరు జూనునెల 20 తేదీలోపుగా, తమ దరఖాస్తులను, తెజవాడ, కొమ్మొప్పున్నయ్యగారు, కమ్యవిద్యార్థి హాస్టలు సూపర్వైజరు అని వ్రాయవలెను.

కాని సాంఘిక ధర్మములకు మఱల క్రొత్తగా ప్రాంధింపవలసిన యవసరము లేదు గాని వానిలో కొన్నిటిని మాత్రము సుసంపరిపరచి యున్నది. భారతజాతీయవాది రాజకీయరంగమున తీవ్రవాదియై యుండి, సాంఘికాది రంగములందు మితవాదియై యున్నాడనుట కి యే కారణము. రాజకీయరంగమున మనము పునాదులనే క్రొత్తగా చేయవలసి యున్నది కాని సాంఘికాది రంగములందు మిక్కిలి సద్గుణము మాత్రము యుండవలసి యున్నది. (కర్పూరు)

ఒకవిలేఖకుడిట్లు గ్రామమునాడు:— కృష్ణాజిల్లా
పిడివాడ చుట్టుప్రక్కనున్న గ్రామములలో నుండు పంచ
సలు గుమారు 1000 మంది జనమువచ్చి గుడివాడలో నిటిపల
గుమారు 12 గంజుల దోపిడిచేయుటకు పూనుకొనిన గుమారు
1 గంజులకు 60 తలుపులు బ్రద్దులకొట్టి దోపిడికి వెళ్ళిరి. కాని
లక్కడగారును సజు ఇవసెక్టరును పోలీసువారును వెళ్లి
పూకను విడగొట్టిరి.

The Great War.

(o)
(Reuter's Agency)

Western Front

THE GREAT OFFENSIVE. Battle Continues Violently.

LONDON, May 29.
(4 40 P. M.) A French communique says:—Thanks to the arrival of fresh enemy forces the Germans on Monday night succeeded in crossing the Aisne between Vailly and Barry-Au-Bac. The French and British troops facing an enemy numerically superior have continued gradually to withdraw. The battle continues violently between the rivers Vesle and Aisne in the region of Plateaux in the rear of which our reserves are arriving. There was fairly lively reciprocal cannonading in Champagne on the right of the Meuse and in Woivre. A strong "Coup-de-main" against our positions in the Chambray sector broke down under our fire.

Issue of Flanders Battle.

Regarded with Complete Satisfaction.

LONDON, May 29.
Reuter's correspondent at British headquarters wiring to-day says:—When the battle in Flanders died down last evening the situation on the right and centre of the front remained practically as before. Northwards between Lactyte and the Dickebusch lake where the French left rests upon the British flank the Germans are still in possession of small lengths of our front line system. There was very heavy fighting opposite Oure-don where the French took two woods near the Dickebusch lake towards the evening and touch was regained with the group of machinegunners in Ridge wood who had gallantly kept the Germans at bay the entire day. The night was fairly quiet. Nowhere north of the Somme has the enemy renewed his heavy bombardments. The French and British were again actively engaged at daylight this morning east of Dickebusch one or two enemy pockets remaining in the neighbourhood of Ridge wood. The issue of yesterday's battle in Flanders may be regarded with complete satisfaction. The Germans practically attained nothing and their casualties were very heavy as they were repulsed in many places before reaching the front line.

The Renewal of the Offensive.

Allies Have Situation in Hand.

LONDON, May 29.
Reuter's correspondent at French Headquarters, wiring at noon of the 27th describing the German renewal of operations, says:—The Crown Prince's force, probably commanded by Generals Von Bulow and Von Boehm, started at dawn. They launched an attack after a liberal bombardment throughout the first part of the night. Allied commanders have the situation well in hand, waiting to see whether the attack is purely a demonstration in force or will develop into a general battle. Possibly, the enemy is merely endeavouring to attract Allied reserves while concentrating his forces for the main attack. The main attack includes Chemin-des-Dames, where the Germans were thrown back last year. British and French are fighting in harmonious comradeship. The enemy have the advantage behind their lines of an excellent system of railways, by which they are enabled to bring up troops from far in the rear. It is hardly probable that they intend to make this movement into their principal attack unless they are successful in pushing forward and capturing territory in the first rush. Whatever progress they are able to register cannot be of great military importance.

American Repulse German Raids.

LONDON, May 29.
Reuter's correspondent at American Headquarters says:—Three formidable German raids on the Americans in Picardy this morning were repulsed with heavy losses after fierce hand-to-hand fighting. We took a number of prisoners. Many enemy dead were left in front of our trenches. The Germans captured one American but our men pursued the captors and released him.

Cause of the Long Lull.

Allies Confident of Stalemate Push.

ALLAHABAD, May 29.
LONDON, May 28th:—The long German lull is due to the March-April failure, the fact that all hospitals are full and the need to bring troops who have not seen the slaughter. Rumania has been drained of Germans for the west field; depots are emptied and a new class brought up. The enemy has perhaps 195 divisions in the West of which eighty are in reserve. The Allies feel confident that they can bring up any German push within a week and stalemate it. It has been done before and will be done again. The Allies are better prepared than ever.—('Pioneer').

Italian Front

Successful Italian Attack.

LONDON, May 29.
(5 25 P. M.)—An Italian Communique says:—We penetrated the enemy's successive defence at Caposile to a depth of 750 metres and maintained the new positions, in spite of violent enemy reaction, inflicting considerable losses. We took 440 prisoners and much booty. The Italian navy co-operated. Our losses were slight.

Great Britain

Rumanian Peace Terms.

Repudiated by Allies.

LONDON, May 28.
In the House of Commons Lord Robert Cecil announced that the Allied Ministers at Jassy had officially notified

Rumania that the Allies regarded the peace terms forced upon Rumania as null and void because they violated the rights and interests of the Allies and the principles for which they were fighting. More specific protests and reservations had been formulated regarding the German abolition of the European Danube Commission which was instituted by international treaty.

Home Rule Bill.

LONDON, May 29.
In the House of Commons Mr. Bonar Law stated that the Home Rule Bill was still being drafted.

German Prisoner's Testimony.

LONDON, May 28.
As an instance of the great effectiveness of continuous British air raids day and night at different points behind the German lines where there are dense concentrations of troops a German prisoner stated that in a recent air raid, by a British flying squadron at Douai 400 soldiers were killed and 300 wounded in addition to a great deal of material damage.

Bombing of Hospitals.

Statement in the Commons.

LONDON, May 29.
In the House of Commons replying to a question regarding enemy bombing of hospitals on the West Front, Mr. Bonar Law stated that a raid took place on the 19th inst. at Staples where there is a large number of hospitals. There were over three hundred casualties among hospital cases. A full report had been asked for.

Exchange of Prisoners.

Negotiations for a Wide Scheme.

LONDON, May 28.
Reuter learns that almost simultaneously with the British decision to exchange all war prisoners, a communication was received from Germany through the Dutch Government suggesting a fresh meeting to discuss this question. The British Government is now awaiting an assurance that the bases already submitted by Britain are accepted by the German representatives.

Negotiations for Wide Scheme.

LONDON, May 29.
Replying to a question in the House of Commons Mr. Bonar Law confirmed that the Government had already entered into negotiations with a view to arranging a wide scheme for the exchange of prisoners broadly following the recent Franco-German agreement. Negotiations were unlimited and would include civilians as well as war prisoners, but he could not say whether the question of prisoners interned in neutral countries would be raised.

Prisoners Employment.

LONDON, May 29.
In the House of Commons Mr. Macpherson stated there were great difficulties in the way of employing German prisoners in coal mines in Britain. Out of sixty-five thousand prisoners forty-two thousand were employed on agricultural work.

France

Another Treason Trial.

Captain and Sergeant Sentenced.

LONDON, May 28.
PARIS.—Another treason trial has ended with a sentence on Sergeant Paixresailles of one year and on Captain Meethien of three months imprisonment. Both will benefit under the First Offenders Act. Captain Meethien had communicated to Sergeant Paixresailles the secret reports he had received from General Sarrail from Salorika and Sergeant Paixresailles had communicated them to M. Almerayda proprietor of the "Bannet Rouge" who sent them to German agents in Spain. The question was whether the prisoners acted with treasonable intent.

America

Effect of Germany's Offensive.

Red Cross Fund Oversubscribed.

LONDON, May 29.
WASHINGTON.—As an instance of America's intense enthusiasm regarding the war it is noteworthy that the Americans yesterday answered Germany's offensive by subscribing over thirty-two million dollars to the American Red Cross Fund bringing the total for the week's campaign to well over 141 millions as against the one hundred millions required.

Russia

Germany Violates Peace.

Russian Re-entry into War Probable.

LONDON, May 28.
MOSCOW.—The journal "Pravda," the Bolshevik organ, says:—Germany's violation of the Brest-Litovsk peace will inevitably face the Government with the necessity of taking advantage of the military aid of one Imperialist group against the other.

Central Powers

Austrian Deputations.

The Emperor's Admission.

LONDON, May 28.
The Emperor admitted that much in the condition of national and cultural development of the individual races of the monarchy needed improvement but a solution was only possible within Austrian limits. There must not be the slightest prejudice to the historic peculiarities of the different states, firmness of their union or unity and the

strength of the monarchy. He exhorted the deputations not to be anxious lest agitation against the maintenance of these principles spread unhindered.

German People in Austria.

The Emperor addressing the deputation of the German Women's League of Styria said a great and important share was destined for the German people in Austria worthy of its great achievements in the war. The right of the German people and conditions requisite for its preservation and development of their nationality Austria would never be prejudiced.

Austrian Fleet Mutiny.

LONDON, May 29.
In connection with the recent mutiny in the Austria fleet it is significantly reported that the Austria Government is opening a nautical school at Trieste for Germans. This is taken to mean that German discipline will be introduced into the Austrian navy.

Sand and Gravel Transit.

LONDON, May 28.
AMSTERDAM: The "Telegraaf" states that the transit of sand and gravel from Germany to Belgium has been resumed. The first ship has passed Lobit, "en route" to Ghent.

F. M. Von Hindenburg Ill.

LONDON, May 29.
In connection with the recent unconfirmed rumours of the death of F. M. Von Hindenburg it is interesting that German newspapers are now allowed to publish the fact that Von Hindenburg has been ill for several weeks and that General Von Mackensen was co-operating with General Ludendorff at Headquarters in Belgium.

General

A Chinese General Resigns.

LONDON, May 29.
A telegram to the "Times" from Shanghai says:—General Sunyatsen has resigned the post of Generalissimo of the so-called Constitutional Military Government of Southwest China. He states that he will henceforth confine himself to working for the good of the country as a private citizen. China is in a chaotic state as the centralised authority is rapidly disappearing into a series of petty predatory baronies.

Fatal False Alarm.

LONDON, May 28.
The "Giornale D'Italia" says while a crowd was assembling in a small church in the town of Subiaco a mad woman shouted "Save yourselves". A frightful panic ensued in which seven were crushed to death and a hundred and twenty were injured.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

War Boards.

Co-ordination of Work.

SIMLA, May 29.
It is understood that proposals are under consideration whereby Sir Edward MacLagan, Secretary to the Government of India, Education Department, will be deputed as a Special Officer to form a connecting link between the different War Boards, Imperial and Provincial. Mr. Sharp will officiate as Secretary to the Government of India, during the absence of Sir Edward MacLagan, on special duty.

In connection with War Resources, it has been settled that the Employment and Labour Board, will be under the presidency of Sir Sankaran Nair, with Major Coldstream, as Secretary. The Labour section will consist of Sir Robert Gillan, Mr. Townshend, Lieutenant-Col. Noville, and Mr. Khelap and Employment Section, Mrs. Luxmore and Rai Bahadur Jai Lal as members. An Officer from the Military Secretary's Division will also be a member.

Amongst recent war offers is two lakhs from the Maharaja of Rewa.

At a Durbar in Chitral presided over by the Chief Commissioner, N. W. F. Province, the Mehtar of Chitral and nobles asked Sir George Roos Koppel to convey to the Viceroy assurance of their unwavering loyalty and readiness to help in the defence of the Empire.

Wheat Export.

Wheat Commissioner's Order.

KARACHI, May 29.
The Wheat Commissioner for India has ordered that shipment of wheat and wheat flour to Somaliland, Pansi Jabal, Oarab, Charbar and Ormara shall only be allowed on certificates granted by the Director, Persian Gulf. Shipments to Suakim are not permitted and requirements for East Africa and Zanzibar are being met from Bombay. Shipments of wheat and flour to Goa are allowed upto normal which is approximately a hundred and fifty tons annually.

Karachi Post Office Thert.

Reward Offered.

KARACHI, May 29.
The Post Master General, Bombay, is offering a reward of five hundred rupees for information leading to the arrest and conviction of those whose store currency notes of an aggregate value of Rs. 7,585 from the General Post Office, Karachi, during the night of the 19th and 20th May.

Calcutta

Calcutta Items.

CALCUTTA, May 30.

Batu Kumud Chandra Chakravarti, pleader, has instituted a suit before the Subordinate Judge of Mymensingh against Mr. Bignold, General Manager, Court of Wards in Mymensingh, claiming fifteen hundred rupees as damages for alleged assault made by the defendant upon the pleader near a railway bridge. Yesterday Mr. Bignold, Chief Agent, Mymensingh Bhairab Railway was examined "de bene esse" by the defence as he is going to England very soon.

In connection with the murder of the C. I. B. Sub-Inspector Haridas Moltra at Bogra the police arrested Grindranath Dhol, a student of Rajabali college.

The Police Magistrate of Sealdah concluded hearing of a case in which an Indian Christian named Radhica Mohan Sen was charged with attempting to administer chloroform to Mr. U. N. Chowdhury, Secretary of St. Andrew's Church. The accused entered the complainant's rooms at dead of night and was about to chloroform him when he awoke and pursued and arrested the accused in the courtyard of his house. In admitting the charge the accused stated that the complainant had detained his certificates in spite of his repeated requests for their return and in order to recover possession of these documents which were most valuable to him he attempted to chloroform the complainant. The Magistrate sentenced the accused to six months rigorous imprisonment.

A Special Tribunal under the Defence of India Act sat at Chittagong on Monday to try seventeen detainees of Kutubdia who in violation of internment orders came to Chittagong for redress of their grievances. The accused being on hunger strike were very weak and the court was accordingly held in the jail compound where the accused were brought on stretchers. After examining the jail doctor about the health of the accused the case was adjourned for a fortnight.

Insurance Companies and War.
Investment in War Loan Suggested.

CALCUTTA, May 29.

A meeting of the representatives of Insurance offices in Calcutta was held yesterday at the Bengal Chamber of Commerce, the Hon'ble Mr. Ironside presiding. The object of the meeting was to consider how insurance companies could help the war loan. The Chairman in the course of a speech said that insurance officials would be able to help very materially, as they were doing at Home. Fire and marine offices were securing large sums in premia and happily heavy losses had been few. This resulted in big monthly remittances to head offices. Continuing he said: The suggestion put forward is that a considerable proportion of the estimated remittances for the next two years be invested in India's war loan. The money is earned out here in considerable sums and if India calls for your help to pay off her contribution to the war expenditure it is your duty to respond to the full extent of your power. As a special concession the bank will not insist on equal monthly payments but accept the same instalments as your premia accumulate.

Mr. D. McLean after further addresses pointed out the difficulty which his head office felt in not being able to invest in the Indian war loan at Home. Mr. Gubbay remarked that this difficulty could only be got over by the passing of a special Act of Parliament.

Central Provinces

Regimental Clerks,

Central Provinces Training School.

NAGPUR, May 29.

The C. P. Government announces that a school for training 120 pupils as regimental clerks for the new Indian Infantry units will shortly be opened. The pupils may be Indians of any class who can read and write English fluently with good working knowledge of arithmetic. A knowledge of typewriting would be advantageous. Applicants should apply to the Deputy Commissioner of the District in which they reside regarding the condition for admission and pay while under training and when posted to a unit.

South India

The Mysore Government have appointed Mr. K. Chandy Excise Commissioner as Controller of Civil Supplies and prices in Mysore in addition to his own duties.

In pursuance of rules under the Defence of India (Oriminal Law Amendment Act) of 1915 the Mysore Government have declared it necessary for the purpose of securing public safety to control supply of kerosine oil in the whole of Mysore State.

The Commissioner in Sind has issued a notification under the Defence of India Consolidation Rules ordering that the maximum rent to artisans or labourers or their families for houses let in 1914 at rents not exceeding ten rupees monthly shall be the rent paid on the 1st January 1915 plus 10 per cent.

It is understood that Mr. P. Raghavendra Bau, Revenue Commissioner, in Mysore, is likely to be appointed second Councillor to the Mysore Government during the absence of Mr. A. R. Bannerji, I. C. S., who takes two months leave. Mr. Bannerji leaves on the first June for North India.

All-India Weather.

SIMLA, May 29.

The moonsoon is strong on the coast but does not extend far inland except in North-east India. Rainfall has been nearly general in Lower Burma, Assam, Bengal, Chota

Nagpur and the west coast of the Peninsula and local in Upper Burma, Berar and North Hyderabad. A few falls also have occurred in Orissa, Central Provinces and Mysore. Chief amounts are:—Akyab 5 inches, Tavoy and Gauhati 3, Dhubri 2, Dibrugarh and Dinajpur, 1, Silahar and Jalpaiguri 1½ Bombay, Mangalore and Calicut 3 and Parbhani and Calingapatam 1.

Forecast:—No large change.

Latest Telegrams.

LONDON, May 29.

(10-55 P. M.)—The British communique says: The Franco-British counter-attacks early this morning re-established line eastward of Dickebusch Lake and we took several prisoners. It is known that four German divisions were engaged in attacks yesterday in this sector and as far south as Loos and heavy losses were inflicted on these divisions. Allied line has been maintained at all points.

LONDON, May 29.

Referring to aviation Marshal Haig says: It was fine but cloudy on Monday and visibility was not good for a full day's flying. We dropped sixteen tons of bombs on various objectives including billets between Armentieres and Lens and on Bruges docks. We brought down fifteen German aeroplanes and drove down three. Two British are missing we dropped heavy bombs at night on Zeebrugge dock and Bruges docks also a great number on enemy's dumps and billets totalling twenty-one tons. All aeroplanes returned. Hostile light bombers were active. One Gotha was forced to descend in our lines and its three occupants were made prisoners. Our long distance night bombers were very active. They dropped between four and five tons of bombs on Chemical works at Mannheim Railway Station at Landau electric-power station at Kreuzfeld and Railway station at Metz Sablon and Courcelles. Very large explosions occurred. One British machine is missing.

LONDON, May 28.

Last night's French Communique says: On Monday night and Tuesday enemy again profiting by numerical superiority made fresh efforts to accentuate the drive southwards and towards Soissons. Our troops on left counter-attacked vigorously and stopped the German advance. They shattered attacks on the heights of N. u-ville on Margival from Vregny to northeast of Soissons and on the hills in the region of Ciry Salesogno and Vasseny which immediately dominated valley of Vesle to the south. In the centre where the enemy made his principal effort the battle is developing with sustained violence on line of Vesle which Germans succeeded in crossing this morning at several points notably in the region of Barziche and Lesfimes. On the right the British on St. Thierry ridge resisted assaults of enemy who seems to have suffered particularly heavy losses. West of Montdidier Americans supported by our tanks brilliantly carried on a front of two kilometers the salient of Contigny also a village which the enemy had strongly fortified capturing 170 prisoners and a quantity of material. German counter-attacks in the afternoon against Contigny completely failed. An Artillery duel continues with great activity on the right of the Meuse and at several points on Lorraine front. Two strong enemy Corps De Main in the region of Vesle and Embesmeil were repulsed after sharp fighting.

LONDON, May 29.

Last night's Belgian Communique says:—Enemy artillery activity was specially lively in our back areas and there were many civilian casualties in the bombarded localities.

LONDON, May 29.

The French official statement says:—Enemy aeroplanes were espied at midnight Monday westward of Rouen. They were violently attacked by anti-aircraft batteries. One machine dropped bombs in Rouen district killing one person and wounding four.

ఆంధ్ర రాష్ట్రమునకు.

(ఒక విశేషవనకవచనం)

కడప, మే 30:— ఆంధ్ర రాష్ట్రము సభాధ్యక్షులు ఆలస్యముగా రావలసివచ్చుచే జూన్ 1 వ తేదీ యందును రాష్ట్రమునకు వనకవచనం. ఆంధ్రవనకవచనం నేటి 12 x 0 బలవశమున—తంతులన

బొంబాయి నుండి ఒకరిట్లు వ్రాయుచున్నార:—

కృష్ణా జిల్లాలోని చల్లపల్లి వయ్యారావు మొదలయిన గ్రామాదులలో ఈ వారములో జరిగిన బండిపోట్లకు చూచి బీదల యిక్కట్లకు పరికరించుచు సాహజురీతో బొంబాయి వరకు వెళ్ళి, వ్యాపకరులు అయిన గుమ్మడల్లి లక్ష్మీనారాయణ శ్రేష్ఠిగారు ఒక గొప్ప అన్నదానము చేయుచున్నారు. జాబీదరిగిన గ్రామములన్నింటికి చేరికలోనున్న ప్రదేశములో ఒక అధికారి అన్నసరము గావించి ప్రతిరోజు వాటి వరకే వేదము లెంచక వెయ్యియందే బీదలకు అన్నము, పప్పు, కూర, పులుసు, మజ్జిగతో దానము చేయుటకు ప్రారంభించుచున్నారు. ఈ పనిని మిత్రము శింకరాబాదు నుండి ముఖ్యు రామన్న శ్రేష్ఠిగారిని పంపియున్నారు. వారును మిత్రదేవర్తి రామబ్రహ్మమూరి సహాయంతో బందరులో లక్ష్మీ నారాయణగారి అన్నదానమున వారికి యొక్కతనితో చేరి పర్యంతము జరుపుచును. ప్రస్తుతపు దానము లక్ష్మీనారాయణగారి నిత్యధర్మములకును గుణ్యముగా నున్నది. ప్రతిరోజు బొంబాయి పట్టణములో వారియొద్ద వ్రాసున నందల నుండి రోగపీడుతులై పనిచేయుటకు అనవసరమయిన బీదలకు అన్నదానము చేయుదురు. ఇంతియేగాక శింకరాబాదు పట్టణములో బాటసారుల కనుకూరించు నటుల ఒక ధర్మ అన్న ధర్మమును పెట్టిందివారు. విద్యార్థిభద్రుడి కిరుసయిన సహాయము చేసియున్నారు.

సందేహము.

(1) అయ్యో, సంగీతానాథకసార సంగ్రహము (2)

త్యాగరాజులువారి జీవితచరిత్రము, ఈ రెండు పుస్తకములు దొరకవలయును సాతకులు, తెలుప ప్రార్థకులు.

కొప్పలి. కృష్ణాజిల్లా, వెలముూడి శ్రీమన్నారాయణ.

గంజాము మండల సభ.

అయ్యో, నాల్గవ గంజాము మండల సభ సోంపేట గ్రామములో జూన్ 7 వ తేదీ నుండి జరుగనున్నది. ఆ సభకు మల్లాది కృష్ణమూర్తి పంతులు గారు సభాధ్యక్షులుగా నియమింపబడిరి. వారు మైకోర్టు కేసులు గారు. మా బ్రహ్మపుర స్వరాజ్యసమితికి ఆధ్యక్షులు. సోంపేట న్యాయవాదులగు కూనాడ జగన్నాదం పంతులుగారు ఆహ్వాన సభా సంఘాధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

జరంపురము, ప. శ్రీ రామమూర్తి గారు.

పరస్పర నిలయ భాదానరము.

అయ్యో, మేము మే 1 తేదీన శ్రీపరస్పరనిలయ ధర్మ పుస్తక భాదానరమును స్థాపించితిమి. ఇప్పటికి సుమారు 350 గ్రంథములే విక్రయ జిల్లుచున్నది. మా బొంబాయి గారు ను. ఎటెక్లె హోగజిత్రి కుగమెల్ల వేంకటేశ్వరుగారి గది. శివీయవలెన వారికి నే మొదలు కృష్ణా త్యాగి పంతులు లింపుచుచున్నాము. మే మొదలు విన్నవార్ల మనకులే భాదానరము అలగా వృద్ధిచెందును లేదు. అయినను మాకి క్రింద ఉద్దేశముల కొరకు మేము మునుపనున్నాము పితాపురము, దావెస్ శ్రీమగ్గు పు.

రవీంద్రుని స్మృతి

అయ్యో, గుంటూరు జూరె మాసారంభించి ఆంధ్రజిల్లా కళాశాల స్వీతిని వార్షిక కంఠంబున విరాజి రవి కన్య ఉత్సేహు కన్య బద్ధియును జూగును. ఆంధ్ర చిత్ర లేఖకు తెల్లగు వారి వారి చిత్ర చతురతను ప్రదర్శించుటకు ముందుగా వ్రాసిన కావలయు స్థలమును జూచుచును. సహాయము దగు రవికన్య నలుగురు కలెట్లు? దేశభిమానులులే నీ కన్యము జూచును నొందకలచును. అన్ని కళలకు వస్తువులు ప్రదర్శనము గావించబడును.

గుంటూరు నూ. నరసింహం.

మధుశేంద్రుడు ప్రస్తుతము తిరిగి రావడంకు నెల్లూరి జిల్లాలో విస్తారముగా ప్రజ్వలించుచున్నది.

ఏలూరునుండి వ. మా. జోగయ్య కర్కగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—తమ యీ నెల 21 వ తేదీ వరకు అయిన "మధునిసిపాలిటీ యెన్నికలు" అనన్వీక క్రింద పురవాసి వ్రాసిన వ్యాసమును జూడ ఆశ్చర్యమైంది మైలవరపు తిమ్మయ్య గారిని గురించి వ్రాసిన సంగతుల సత్యాసత్యములు మాపురవాసులకు తెలియక పోలేను. ఎలక్షన్ విషయమై జిల్లాకలెక్టరు వారివద్ద ఆక్షేపణ పిటిషన్ పెట్టియున్నాను. ఆ కారణముచే నెక్కువ విస్తరించుటకు నీలు లేదు.

బృందావనపుర శ్రీ సమాజపు కార్యదర్శి శ్రీమతి మోటుపల్లి రాజా వాయుప్పగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు. అపరసర స్వలియు, విద్యారతియు సుగుణవతియు ఆంధ్రదేశమునకు శ్రీలకు కల్పతరువై అనంతించి మా శ్రీ సమాజమునకు రాజ పోషకురాలుగా నుండి కనురెప్పవలె కాపాడుచున్న శ్రీ చల్లపల్లి కుమారరాజ్జీ గారు యీ నెల 19 తారీఖున 2 గంటలకు స్వర్గలోకమునకు చేరినట్లు వార్త వినుటతోడనే మా శ్రీ సమాజపు మొంబర్ల సందరమును శ్రీ జాతియును అపరమితకుళసారములో మునిగియున్నాము. మరియు 23 వ తారీఖున మా సమాజము తిరపున శ్రీల సభ జరిగించి శ్రీ రాజ్జీగారి అకాలమరణమును గురించి విచారించి ప్రియ భర్తగారైన శ్రీ చల్లపల్లి కుమారరాజాగారికిని జననీనకులకు, పుత్రపుత్రులకు సోదరసోదరిలకు బంధుకోటికి స్నేహబృందమునకు భగవంతుడు ప్రేరణయిచ్చుచు శ్రీ కుమారరాజ్జీగారి ఆత్మను స్వర్గలోకమునకు అనందాద్ధిని నోలలాడించుగాక! మా సాహజురీని శ్రీ రాజాగారికి జననీనకులకు సోదర సోదరిలకు బంధుకోటికి స్నేహబృందములకు తెలియబడి చున్నాను.